



*Landeninformatie
Bos en Hout*

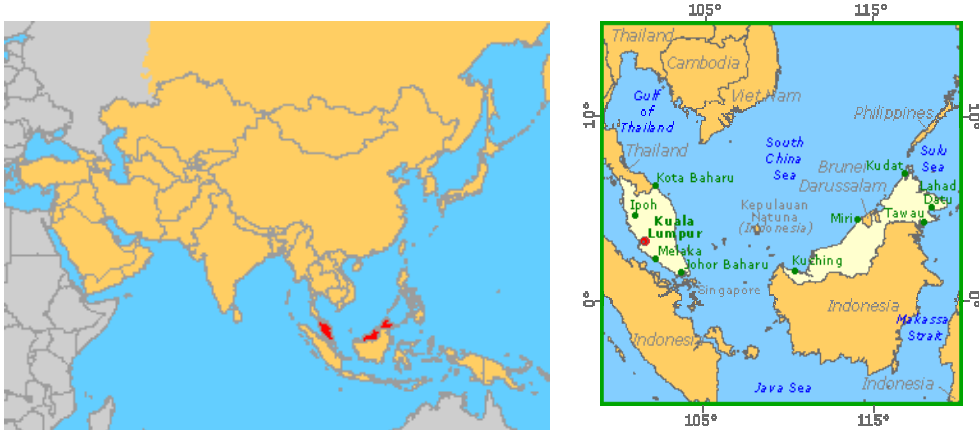
Maleisië

*Uitgave: Stichting Probos
In opdracht van: VVNH*

Wageningen, mei 2004

MALEISIE

Totale landoppervlak 33 miljoen ha (bijna 10 x Nederland), oppervlakte bos 19 miljoen ha; bevolking 22,6 miljoen inwoners; BNP per hoofd US\$ 3640; gemiddelde inflatie 4%; rondhoutproductie: 19 miljoen m³; export rondhout 4 miljoen m³



1. De bosbouwsituatie in het kort samengevat

Maleisië is bosrijk met een bosbedekking van ongeveer 60 percent (net als Indonesië). Het grootste deel van de bossen bestaat uit Dipterocarpus-bossen, waarvan er laagland, heuvel, en montane typen zijn te onderscheiden. De meeste bomen behoren tot de genera *Anisoptera*, *Dipterocarpus*, *Dryobalanops*, *Hopea*, *Shorea* and *Parashorea*. Daarnaast komen er mangroves voor, moerasbossen en bossen op veen. Op het Maleisische Schiereiland, Sarawak en Sabah vertoont het bos qua structuur en boomsoortensamenstelling veel overeenkomsten. Driekwart van de bossen zijn bestemd als "Permanent Forest Estate (PFE)", die op duurzame wijze worden beheerd. De meeste Nationale Parken en natuureservaten vallen hierbuiten. Meer dan 3 miljoen hectare bos is bestemd voor omvorming, om uiteindelijk te worden geveld om plaats te maken voor ander landgebruik. Maleisië heeft 1.7 miljoen ha houtplantages. Jaarlijks worden er 35 000 ha nieuwe plantages aangelegd. Rubber is de belangrijkste plantage-soort (85%). Al het bos in Maleisië is in eigendom van de staat. Maleisië is duurzaam bosbeheer toegewijd.

Maleisië is een van de grootste producenten van tropisch hardhout. De houtverwerkende sector produceert vooral zaaghout, fineer en multiplex. Maleisië is de werelds grootste exporteur van (gezaagd) tropisch hardhout en de op een na grootste exporteur van multiplex. Er is een goed ontwikkelde meubelindustrie, die vooral veel rubberhout gebruikt. Ongeveer 20% van de houtproductie van Maleisië wordt gebruikt als brandhout.¹

Tabel 1: Landoppervlak, bosoppervlak en ontbossing in Maleisië

Bosbedekking	Verandering bosbedekking 1990 - 2000	
	Ha/jaar	%/jaar
Ha	Ha/jaar	%/jaar
19.291.575	-236.896	-1.2

(Bron: FAO Forest Resource Assessment 2000)

2. Bosbeleid

Al sinds 1901 zijn er bossen in Maleisië in beheer geweest. In de twintiger jaren kwam het 'Regeneration Improvement Felling System' in opgang, dat vooral is toegepast in de Dipterocarpus-bossen. Het werd in de vijftiger jaren opgevolgd door het Malayan Uniform System, terwijl

¹ Website FAO Forestry – Malaysia: <http://www.fao.org/forestry/foris/webview/forestry2>

specifiek voor hellingbossen het Selective Management System werd ontwikkeld. Na een ITTO-missie naar Sarawak in 1989 zijn de principes van duurzaam bosbeheer geleidelijk aan doorgevoerd². De doelstellingen van het Maleisische bosbeheer zijn duidelijk verwoord in het Nationale Bosbeleidsplan van 1978. Daarin wordt een onderscheid gemaakt tussen bossen die tot in de eeuwigheid bos moeten blijven – het zg “permanente bos” (Permanent Forest Estate) en staatsbosgebieden buiten deze Permanent Forest Estate, die vaak worden aangeduid met de term “omvormingsbossen” (Conversion Forests).

De Permanent Forest Estate omvat 14.3 miljoen hectare, waarvan 3.7 miljoen hectare zijn bestemd als beschermd bos (bodem- en water bescherming), en 10.6 miljoen ha beschikbaar is als productiebos. Buiten het permanente bosareaal is er ruim 3 miljoen ha aan omvormingsbos en verder is er 2.1 miljoen ha bos beschermd in Nationale Parken and wildreservaten³.

2.1 Boswetgeving

Maleisië bestaat uit een Federatie van deelstaten en de Maleisische grondwet plaats het land en het bos onder de jurisdictie van de overheid van de betrokken deelstaten. Elke deelstaat vaardigt zijn eigen boswetten uit (Forest Enactment en Forest Rules) en formuleert zijn eigen bosbeleid. Omdat de National Forestry Council deze boswetgeving te weinig uitgewerkt vond op het gebied van de bosbescherming en bosbeheersplanning, is er in 1984 een Nationale Boswet ingesteld, die een grotere uniformering van de diverse boswetgevingen van de deelstaten tot doel had. Ter versterking van de mogelijkheden om illegale inbezit name van bosgebieden en de illegale kap van hout tegen te gaan, is deze Nationale Boswet in 1993 grondig herzien⁴.

Behalve deze Nationale Boswet zijn o.a. ook de volgende wetten voor de bosbouwsector van belang: de ‘Wood-based Industries Act’ van 1984; de ‘Water Enactment’ van 1935; de ‘Land Conservation Act’ van 1960; de ‘National Land Code’ van 1965; de ‘Protection Of Wildlife Act’ van 1972 (herzien in 1976 en 1988); de ‘Malaysian Timber Industry Board Act’ van 1973; de ‘Environmental Quality Act’ van 1974 (herzien in 1985); de ‘National Park Act’ van 1980 (herzien in 1983); en de ‘Malaysian Forestry Research and Development Board Act’ van 1985.

De Website van de FAO Forestry³ geeft het volgende overzicht van relevante wetgeving:

- Forest Enactment of 1968 (nr. 2)
- Forest Rules of 1969 (nr. 17)
- National Forestry Act of 1984 (nr. 313)
- Sabah Forestry Development Authority Enactment of 1981
- Amendment to the Sabah Forestry Development Authority Enactment of 1991
- Amendment to the Sabah Forestry Development Authority Enactment of 1996 (nr. 2)
- Amendment to Forest Enactment of 1984 (nr. 4)
- Amendment to Forest Enactment of 1992 (nr. 1)
- Amendment to Forest Enactment of 1994 (n. 1)
- Amendment to Forest Enactment of 1996 (nr. 1)
- Amendment to Forest Rules of 1991 (nr. 5)
- Amendment to Forest Rules of 1992 (nr. 4)
- Amendment to Forest Rules of 1993 (nr. 4)
- Incorporation of the Malaysian Timber Industry Board of 1973 (nr. 105)
- State legislatures Competency on Wood Based Industries of 1984 (nr. 314)
- Forest Rules on the Danum Valley Conservation of 1996
- Forest Rules on the Prohibition of Export of Forest products of 1996 (nr. 2)
- Amendment to Forests Enactment on the Constitution of Forest Reserves of 1996 (nr. 11)

Zowel het Nationale Bosbeleidsplan van 1978 (herzien in 1992) als de Nationale Boswet van 1984 (herzien in 1993) benadrukken de bescherming van natuur en milieu. In het herziene bosbeleid zijn er aanpassingen gedaan met betrekking tot de boswetgeving, agroforestry, community forestry, bescherming van de biodiversiteit en internationale samenwerking. Er is een nationaal beleid voor biodiversiteit vastgesteld in 1998, dat richting moet geven aan im-

² ITTO 1990. The Promotion of Sustainable Forest management: a Case Study in Sarawak, Malaysia.

³ Website FAO Forestry – Malaysia <http://www.fao.org/forestry/foris/webview/forestry2/>

⁴ <http://www.forestry.gov.my/>

plementatie-strategieën, actieplannen en programma's om Maleisische bossen op een duurzame wijze te kunnen beheren en te gebruiken met behoud van een zo groot mogelijke biodiversiteit. Een belangrijk onderdeel van de nationale strategie voor duurzame ontwikkeling is het nationale bosprogramma. Om een horizontale uitwisseling en afstemming van de diverse beleidskaders die invloed hebben op het bos te verbeteren, zijn o.a de "National Forestry Council" en de "National Land Council" ingesteld.⁵

Maleisië heeft tal van projecten opgestart die de promotie en toepassing van duurzaam bosbeheer tot doel hebben. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om de toepassing van criteria en indicatoren voor duurzaam bosbeheer volgens de ITTO-richtlijnen; boscertificeringprogramma's; projecten op het gebied van landgebruikplanning; duurzame houtoogstmethoden en controle op de naleving ervan; herbebossing en herstel van gedegradeerd bos; de aanleg van nieuwe houtplantages; en community forestry om ontbossing en landdegradatie tegen te gaan.

In het verleden was duurzaam bosbeheer vooral gericht op de houtproductie, maar recentelijk komt er steeds meer aandacht voor de niet-houtproducten. De bossen worden op een geïntegreerde wijze beheerd waarbij er wordt gestreefd naar een evenwicht tussen de productie van verschillende bosproducten en natuur- en milieubescherming.⁶

2.2 Toezicht en uitvoering

Door het Nationale bosbeleidsplan, dat in 1992 een grondige herziening heeft gehad, wordt richting gegeven aan de verschillende bosbouwactiviteiten om steeds meer rekening te houden met sociale en milieu criteria voor duurzaamheid. Het doel van de "Permanent Forest Estate" is om de sociale, economische en milieuverdiensten van het bos te maximaliseren, in overeenstemming met de principes van duurzaam bosbeheer.

De uitvoerende macht van de federale overheid beperkt zich tot het geven van advies en technische ondersteuning aan de deelstaten, met inbegrip van training en onderzoek. De bosbouw departementen van de deelstaten zijn verantwoordelijk voor de administratie, het beheer en de ontwikkeling van hun bossen, toezicht op de bosexploitatie, het innen van de belasting en de planning van de ontwikkeling van de houtverwerkende industrie in elke deelstaat. De 'National Forestry Council' is een overlegorgaan voor de federale en deelstaat regeringen om bosbouwzaken te bespreken en hun bosbeleid onderling af te stemmen⁶.

Verder is er een aantal andere organisaties die de bosbouw departementen ondersteunen en die gespecialiseerd zijn in onderzoek, wetgeving en voorlichting. Het Bosbouwonderzoeksinstituut van Maleisië (Forest Research Institute of Malaysia (FRIM)) heeft een sleutelpositie in het bosbeheeronderzoek, terwijl de "Malaysian Timber Council (MTC)" aanspreekpunt is voor bosbouwkundige aspecten die de houtverwerking en handel aangaan, met inbegrip van de aanplant van nieuwe houtplantages en de houtvoorziening. Het federale Ministerie van Primaire Industrieën coördineert de activiteiten van de Bosdepartementen, het FRIM en de Malaysian Timber Council. Op deelstaatniveau zijn er bijvoorbeeld de Sarawak Timber Association, de Sabah Timber Industries Association, en de Sarawak Timber Industry Development Corporation betrokken bij het toezicht op en uitvoering van het bosbeleid⁷.

Sinds 1997 zijn er mogelijkheden voor samenwerking tussen private en overheidspartijen door een initiatief van de overheid van de deelstaat Sabah. Er zijn 27 bosbeheereenheden ingericht om duurzaam bosbeheer te waarborgen. Elke beheerseenheid is ongeveer 100,000 hectare en de beheersovereenkomsten met private bedrijven worden aangegaan voor een periode van 100 jaar. Deze bosbeheereenheden zijn vaak gebieden waar al eerder houtoogst heeft plaatsgevonden. De private sector is uitgenodigd om deel te nemen aan het lange termijn beheer volgens de principes van duurzaam bosbeheer, op basis van bosbeheersplannen, die door het Bosbouw departement van te voren moeten zijn goedgekeurd.

De Maleisische overheid gaat er vanuit dat de toekomstige houtoogst voornamelijk zal plaatsvinden in bosgebieden die al frequent geogost zijn en waar nu natuurlijke regeneratie plaats-

⁵ World Summit on Sustainable Development, Johannesburg 2002
<http://www.un.org/esa/agenda21/natlinfo/wssd/malaysia.pdf>

⁶ World Summit on Sustainable Development, Johannesburg 2002
<http://www.un.org/esa/agenda21/natlinfo/wssd/malaysia.pdf>

⁷ World Summit on Sustainable Development, Johannesburg 2002
<http://www.un.org/esa/agenda21/natlinfo/wssd/malaysia.pdf>

vindt. Daarom zal er steeds meer behoefte zijn aan complexe beheersmethoden die rekening houden met de instandhouding van de productiviteit van 'logged-over' productiebos⁸.

2.3 Certificering

Maleisië is ten opzichte van andere landen in Zuidoost Azië betrekkelijk ver met het toepassen van duurzaam bosbeheer. Op nationaal niveau zijn er criteria en indicatoren vastgesteld (Malaysian Criteria & Indicators) en op 14 januari 1999 is de Malaysian Timber Certification Council (MTCC) opgericht, die verantwoordelijk is voor de gehele boscertificering in Maleisië. Er is een relatief betrouwbaar systeem van boswetgeving en monitoring, wat eraan bijdraagt om te kunnen verzekeren dat duurzaam bosbeheer een vast onderdeel uitmaakt van alle productiebossen en dat al het hout dat uit deze bossen wordt verhandeld, een MTCC-keurmerk heeft.

Er komt momenteel al hout uit Maleisië op de Nederlandse markt met een MTCC certificaat. Het betreft hier een certificaat uitgegeven door de MTCC op basis van verificatie aan het MC&I document. De Deense regering heeft haar vertrouwen in dit certificaat uitgesproken wat betreft legale herkomst. Eind oktober 2003 waren 7 staatsbedrijven gecertificeerd volgens het MTCC certificeringssysteem, in totaal goed voor 4,1 miljoen ha natuurlijk bos⁹. Sinds maart 1999 vindt er overleg plaats tussen de MTCC en vertegenwoordigers van de FSC over aanvullingen op de Malaysian Criteria & Indicators, om het draagvlak te vergroten van het Maleisische keurmerksysteem. Tot op heden overigens nog zonder tastbaar resultaat¹⁰.

In totaal is 77.242 ha. bos FSC gecertificeerd (december 2003), verdeeld over drie boscomplexen. Hiervan is ruim 12.000 ha rubberplantage. In totaal zijn tot december 2003 in Maleisië 37 FSC-CoC certificaten afgegeven¹¹. Maleisië neemt deel aan bijeenkomsten van het PEFC, om te proberen haar MTCC systeem hieronder te hangen¹².

3. Houtbeleid

3.1 Houtoogst

Elke bosconcessie moet een bosbeheersplan hebben, dat een beschrijving geeft van het gebied, de beheersdoelen, de oogstmethode, welke houtsoorten er geoogst worden, wat de minimale kapdiameter is, het toegestane oogstvolume en wat er gedaan zal worden ter compensatie van schade door de oogst. Tevens is in de beheersplannen aangegeven hoeveel bomen er na de oogst moeten blijven staan, voorschriften voor de aanleg van boswegen en maatregelen ter beperking van erosie¹³.

Meestal worden er houtoogstsystemen met een selectieve kap toegepast (Malayan Uniform System en het Selective Management System) met een kapcyclus van 25-30 jaar en een oogst van 30-40 m³ per ha. De minimale kapdiameter is in dit systeem 50 cm voor Dipterocarpu-soorten. Na de oogst moeten er minstens 32 gezonde commerciële bomen per ha blijven staan in de diameterklasse 30-45 cm.

De houtoogst wordt gepland door een methode van oppervlaktecontrole, waarbij een bepaalde oppervlakte bos bestemd is om te worden geoogst. Bijvoorbeeld op het Maleisisch Schiereiland was in de periode 1995-2000 de oogstbare oppervlakte bos 46,000 hectare. De concessierechten worden verkocht via een tendersysteem. Om te mogen oogsten is een bosinventarisatie voor en na de velling verplicht, terwijl ook het totale oogstvolume nauwkeurig wordt gemonitord om de royalty's te kunnen vaststellen. Een milieu effect rapportage is verplicht voor kagebieden groter dan 500 ha. Er is allerlei onderzoek gaande om de oogstschade zoveel mogelijk te beperken (reduced impact logging). Ook zijn er vanaf 1999 richtlijnen om de schade door de aanleg van boswegen te beperken.

⁸ Website FAO-Forestry - Malaysia

⁹ <http://www.mtcc.com.my/documents/documents.html#register> (bekeken op 16 december 2003)

¹⁰ <http://www.mtcc.com.my> (bekeken op 16 december 2003)

¹¹ <http://www.fscoax.org/principal.htm> (bekeken op 16 december 2003)

¹² <http://www.pefc.org> (bekeken op 5 februari 2004)

¹³ Website FAO- Forestry - Malaysia

Ondanks de ambitieuze plannen blijft huidige houtoogst in Sabah en Sarawak nog steeds boven het niveau dat als duurzaam is aangemerkt. Er zullen dus nog aanvullende maatregelen moeten worden genomen om ervoor te zorgen dat al het hout uit Maleisië afkomstig is uit duurzaam beheerde bossen.

3.2 Houtproductie

De afgelopen jaren is de Maleisische houtproductie afgenomen, terwijl de houtverwerkende industrie op pijl is gebleven. Maleisië is dus noodgedwongen meer hout gaan importeren. In totaal produceerde Maleisië in 2001 16 miljoen m³ hout, waarvan 13 miljoen m³ bestemd was voor industriële verwerking en 3,3 miljoen m³ als brandhout. De zaaghoutsector en de platenindustrie gebruikten ongeveer dezelfde hoeveelheid: 5 miljoen m³ (tabel 1).

Tabel 1: Houtproductie in de periode 1993-2001

	Units x1000	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Roundwood	Cum	41769	40114	39349	35069	35996	26426	26619	18441	16347
Industrial Roundwood	Cum	38004	36433	35753	31544	32538	23012	23237	15095	13061
Sawlogs and Veneer Logs	Cum	36945	34885	34187	29961	30938	21484	21687	15095	13061
Pulpwood and Particles	Cum	316	788	788	788	788	0	0	0	0
Other Indust Roundwd	Cum	743	760	778	795	812	828	847	0	0
Wood Fuel	Cum	3765	3681	3596	3525	3458	3414	3382	3346	3286
Sawnwood	Cum	9395	8858	8382	8382	7326	5091	5237	5590	4700
Sawnwood (C)	Cum	85	100	150	150	150	0	0	0	0
Sawnwood (NC)	Cum	9310	8758	8232	8232	7176	5091	5237	5590	4700
Wood-Based Panels	Cum	5173	6030	6556	6570	6462	5914	5448	5788	5334
Veneer Sheets	Cum	2122	2067	1800	1800	1165	760	1008	1117	649
Plywood	Cum	2821	3613	3996	4100	4447	3904	4123	4434	4318
Particle Board	Cum	150	150	500	300	150	250	110	155	179
Fibreboard	Cum	80	200	260	370	700	1000	207	82	188
Wood Pulp	Mt	88	103	105	102	91	112	119	123	123
Semi-Chemical Wood Pulp	Mt	88	103	105	0	0	0	0	0	0
Chemical Wood Pulp	Mt	0	0	0	102	91	112	119	123	123
Other Fibre Pulp	Mt	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Recovered Paper	Mt	102	102	102	102	102	102	102	102	102
Paper and Paperboard	Mt	663	574	665	674	711	761	859	791	851
Newsprint	Mt	0	2	2	2	3	2	100	250	250
Printing+Writing Paper	Mt	201	159	162	145	126	123	123	123	123
Other Paper+Paperboard	Mt	462	413	501	527	582	636	636	418	478

(Bron: Website FAO Forestry)

3.3 Houtverwerkende industrie

Tot voor kort waren de aanwezigheid van goedkope ruwe grondstof, de relatief lage arbeidskosten en de gunstige houtprijzen op de internationale houtmarkt factoren met een positieve invloed op de ontwikkeling van de houtverwerkende sector in Maleisië. Echter, deze ontwikkeling heeft geresulteerd in een structurele overcapaciteit in de zagerijsector en de platenindustrie. Tegelijk nam het aanbod van grondstoffen af, zowel uit eigen land als vanuit het buitenland. Het succes en voortbestaan van de houtverwerkende industrie in Maleisië wordt in belangrijke mate bepaald door het vinden van een oplossing voor het probleem van de rondhoutvoorziening, van nieuwe investeringen in modernere verwerkingsmethoden, van de omschakeling naar het gebruik van rondhout met een kleinere diameter en van de inzet van minder bekende houtsoorten. De hele sector moet in feite hervormd worden. Op het Maleisisch Schiereiland bijvoorbeeld gaat het om de herstructurering van meer dan 300 zagerijen met een totale verwerkingscapaciteit van 6 miljoen m³ rondhout en 30 fabrieken voor plaatmaterialen met een totale capaciteit van 1 miljoen m³ rondhout. Bovendien verliest de productie van het traditionele multiplex een marktaandeel ten opzichte van vezelplaten zoals MDF en OSB, wat de vooruitzichten er niet beter op maakt.

3.4 Houtplantages

De aanleg van houtplantages dateert van de jaren 50, toen proeven met teak werden genomen op het Maleisisch Schiereiland. De laatste jaren zijn vooral de uitgebreide rubberplantages in beeld gekomen als houtleverancier, die de druk op de natuurlijke bossen kunnen verminderen. In 1980 werd de eerste pulp en papierfabriek gevestigd op Sabah. Er zijn toen *Acacia mangium* plantages aangelegd, als toekomstige leverancier van de grondstof.

In totaal is het areaal houtplantages ruim 1,7 miljoen ha. Rubber is verreweg het belangrijkste met bijna 1,5 miljoen ha. *Acacia mangium* komt op de tweede plaats met 180.000 ha. Daarnaast zijn op bescheiden schaal andere snelgroeiende soorten aangeplant, zoals *Eucalyptus* spp., *Pinus* spp., *Gmelina arborea*. De privatisering van houtplantages wordt steeds meer bevorderd, met name op het Maleisisch Schiereiland. Een recente studie heeft aangetoond dat er in Maleisië meer dan een miljoen ha land beschikbaar is voor de aanleg van nieuwe houtplantages. Echter, door de toegenomen bevolkingsdruk wordt de competitie tussen landbouwkundig en bosbouwkundig gebruik van het land steeds groter. Het beperkte aantal houtsoorten die hoofdzakelijk in monocultuur worden aangeplant plus het gebrek aan plantsoen en de geringe ervaring met het beheer van houtplantages vormen de belangrijkste knelpunten voor de verdere ontwikkeling van houtplantages in Maleisië. Op dit moment komt er jaarlijks 35.000 ha houtplantages bij.

Tabel 2: Plantage oppervlak per houtsoort

Species group	Area	
	[ha]	[%]
Rubber	1,478,300	84.5
Acacia spp.	180,200	10.3
Eucalyptus	19,300	1.1
Gmelina	5,200	.3
Teak	12,200	.7
Other Broadleaved	7,000	.4
Pinus spp.	47,300	2.7
Total	1,749,500	100.0

(Bron: FAO Forest Resource Assessment 2000)

In Maleisië nam het areaal aan oliepalmpantages toe van 150.000 ha in de jaren zeventig tot 3 miljoen ha eind 1998. De opbrengst van oliepalmpantages maakt 16 procent van het BNP uit. Het is dus niet voor niets dat de oliepalmpantages zich zo snel uitbreiden.

4 Illegale houtkap

Op het vlak van legaal hout presteert Maleisië beter dan haar Indonesische buurman (zeer gedateerde cijfers spreken over een illegaliteit van 35% van de totale oogst¹⁴), maar 'beter' betekent nog niet goed. Om kopers van hout uit Maleisië te kunnen garanderen dat het afkomstig is uit legale bron, heeft de Maleisische overheid, mede onder druk van milieuorganisaties, de import van rondhout uit Indonesië in juni 2002 verboden¹⁵. Per 1 juni 2003 is het tevens verboden bepaalde categorieën gezaagd hout uit Indonesië te importeren¹⁶. Tussen Indonesië en Maleisië wordt er op overheidsniveau gesteggeld over de kwestie illegale houtkap. Zo riep in oktober 2003 de Indonesische minister van bosbouw, Muhammad Prakosa, de EU op geen hout uit Maleisië te importeren, omdat dit hout voornamelijk afkomstig zou zijn uit illegale kap in de natuurlijke bossen van Indonesië¹⁷. Lim Keng Yaik, minister van primaire industrie van Maleisië reageerde hier geprikkeld op en is van mening dat Indonesië zelf orde op zaken moet stellen, voordat zij met de vinger gaat wijzen¹⁸. In 2003 werd door de milieuorganisaties Tela-pak en Environmental Investigation Agency (EIA) geschat, dat er jaarlijks circa drie tot vijf mil-

¹⁴ Callister, Illegal Tropical Timber Trade: Asia-Pacific, 1992

¹⁵ <http://www.mtc.com.my> (bekeken op 16 december 2003)

¹⁶ <http://www.mtc.com.my/coverage30.htm> (bekeken op 16 december 2003)

¹⁷ The Jakarta Post, 15 oktober 2003

¹⁸ eubusiness.com, 19 oktober 2003

joen m³ illegaal hout uit Indonesië, Maleisië binnenkomt¹⁹. Uit de officiële statistieken (zie hoofdstuk 5) valt op dat van de 1,4 miljoen m³ geëxporteerde spaan- en vezelplaten er slechts 0,4 miljoen m³ in Maleisië zelf worden gemaakt of geïmporteerd. Net als in Indonesië zijn de kloof tussen houtproductie- en houtverwerkingscapaciteit, winstgevendheid en corruptie belangrijke oorzaken van illegale houtkap in Maleisië.

In 1993 heeft Maleisië de nationale boswetgeving gewijzigd om illegale kap harder aan te kunnen pakken (zie paragraaf 2.1). Enerzijds wordt er zwaarder gestraft, anderzijds heeft de wijziging er voor gezorgd dat de bewijslast bij de aangeklaagde in plaats van bij de aanklager ligt. Een studie van de Wereldbank en het WWF uit maart 2001²⁰, toonde aan dat het gemiddelde aantal geconstateerde overtredingen afnam van 223 in de periode van 1987-1993 tot circa 28 tussen 1994-1999²¹. Er zijn dus goede resultaten geboekt, maar volgens Wakker (AIDEnvironment) wordt er nog steeds op aanmerkelijke schaal illegaal gekapt, zelfs in gebieden die MTCC gecertificeerd zijn. Daarnaast is het een belangrijke gegeven dat het gros van de houtbedrijven in Maleisië deels of helemaal in handen is van de overheid.²³

Tijdens zijn bezoek aan president Megawatti van Indonesië in januari 2004 heeft EU Handelscommissaris Pascal Lamy aangekondigd Indonesië aan te sporen en te helpen met het opzetten van een hout traceringsysteem. Wanneer dit voor Indonesië wordt uitgewerkt, zal dit ook voor Maleisië worden gedaan²². Maleisië werkt overigens niet mee aan het FLEG-overleg voor Azië. Volgens Wakker is de Maleisische overheid niet geneigd om mee te werken aan mogelijk bindende initiatieven, geïnitieerd vanuit Westerse houtimporterende landen²³.

Overige geraadpleegde informatiebronnen over illegale houtkap in Maleisië:

1. TELEPAK (www.telapak.org, bekeken op 16 december 2003)
2. EIA (Environmental Investigation Agency) (www.eia-international.org, bekeken op 16 december 2003)

¹⁹ Timber Traffickers, How Malaysia and Singapore are Reaping a Profit from the Illegal Destruction of Indonesia's Tropical Forests, EIA & Telapak, 2003 (Url: http://www.eia-international.org/campaigns2_reports.shtml)

²⁰ WWF 2001. Overview of Forest Law Enforcement in Peninsular Malaysia

²¹ http://www.mtc.com.my/illegal_logging.htm (bekeken op 16 december 2003)

²² Deutsche Presse-Agentur, 24 januari 2004 (<http://www.illegal-logging.info/news.php?newsId=152>)

²³ Reactie Wakker (AIDEnvironment) op SBH questionnaire, 9 januari 2004

5 Productie, handel en verbruik houtproducten

De FAO statistieken over Maleisië geven nogal wat onduidelijkheden. Bij vergelijking met de cijfers van de ITTO zijn er grote verschillen voor de productie van industrieel rondhout. De FAO vermeldt 13 miljoen m³ rondhout tegenover de ITTO 19 miljoen m³. Deze ITTO data zijn hier vermeld.

Andere onduidelijkheden zijn terug te vinden bij de productie van plaatmaterialen en de productie van papier en karton. De export van platen overtreft de productie en import met één miljoen m³. Dat is niet consistent. Hetzelfde geldt voor de fabricage van papier en karton waar de productie van 850.000 ton niet overeen lijkt te stemmen met de input van de gepresenteerde hoeveelheden grondstoffen pulp en oud papier. Er zitten dus gaten in de officiële cijfers en dat maakt de beoordeling er niet gemakkelijker op.

Tenzij anders vermeld, is de bron voor onderstaande tabellen: FAOSTAT - Forestry data and Forestry Trade Flow 2001 (www.fao.org)

Handel				
	import		export	
	x miljoen US\$	%	x miljoen US\$	%
Totaal producten en diensten ¹⁾	74.100	100	87.900	100
Totaal hout en houtproducten	1.012	1,4	3.035	3,4
waarvan				
rondhout	113	0,2	438	0,5
gezaagd hout	58	0,1	634	0,7
platen	104	0,1	1.876	2,1
pulp	36	-	-	-
papier en karton	701	0,9	87	0,1

¹⁾ Bron: World Trade Organisation – International Trade Statistics 2002 (data 2001) (www.wto.org)

Houtverbruik en zelfvoorziening	
Inclusief brandhout	Exclusief brandhout
Jaarlijks verbruik hout en houtproducten	Jaarlijks verbruik hout en houtproducten
12 miljoen m ³ r.e. = 538 m ³ per inwoner	9 miljoen m ³ r.e. = 395 m ³ per inwoner
zelfvoorzieningsgraad 184 %	zelfvoorzieningsgraad 215 %

¹⁾ r.e. = rondhout equivalent

Rondhout (exclusief brandhout)

		totaal	naaldhout	tropisch loofhout			
* 1000 m ³	productie ¹⁾	19.179	469	18.710			
	import	874	40	834			
	export	5.380	339	5.041			
	verbruik	14.673	170	14.503			
* milj US\$	import	113	3	110			
	export	438	31	407			
zelfvoorzieningsgraad		131 %					
herkomst import				bestemming export			
naaldhout		tropisch loofhout		naaldhout		tropisch loofhout	
Nw. Zeeland	44 %	Indonesië	28 %	China	3 %	China	28 %
China	20 %	rest	1 %	Korea	3 %	Japan	27 %
rest	1 %	onbekend	71 %	Indonesie	3 %	India	18 %
onbekend	35 %			rest	3 %	Taiwan	15 %
				onbekend	88 %	Hong Kong	7 %
						rest	5 %

¹⁾ Bron: ITTO 2001 (www.itto.or.jp)

Gezaagd hout

		totaal	naaldhout	tropisch loofhout	
* 1000 m ³	productie	4.700	0	4.700	
	import	510	37	473	
	export	2.738	82	2.656	
	verbruik	2.471	0	2.517	
* milj US\$	import	58	7	51	
	export	634	28	606	
zelfvoorzieningsgraad		190 %			
herkomst import				bestemming export	
naaldhout		loofhout		tropisch loofhout ¹⁾	
Nw. Zeeland	12 %	Thailand	49 %	Thailand	27 %
Ver. Staten	12 %	Indonesië	37 %	China	18 %
China	11 %	Finland	5 %	Japan	12 %
Duitsland	8 %	<i>Nederland</i>	0,1 %	<i>Nederland</i>	8 %
Brazilië	7 %	rest	9 %	Korea	8 %
Zweden	5 %			Hong Kong	8 %
Indonesië	5 %			rest	7 %
<i>Nederland</i>	0,1 %			onbekend	12 %
rest	20 %				
onbekend	20 %				

¹⁾ Bron: ITTO 2001 (www.itto.or.jp)

Fineer en multiplex

		totaal	fineer	multiplex					
* 1000 m ³	productie	4.967	649	4.318					
	import	124	98	26					
	export	4.300	720	3.580					
	verbruik	791	27	764					
* milj US\$	import	86	80	6					
	export	1.588	465	1.123					
zelfvoorzieningsgraad			2404 %	565 %					
herkomst import				bestemming export					
		fineer		multiplex		fineer		multiplex	
Ver. Staten	35 %	Indonesië	69 %	China	43 %	Japan	52 %		
Finland	19 %	Finland	19 %	Korea	28 %	Korea	12 %		
Duitsland	17 %	rest	12 %	Filippijnen	14 %	Ver. Staten	9 %		
Canada	17 %			Japan	5 %	China	7 %		
rest	12 %			rest	10 %	<i>Nederland</i>	0,3 %		
						rest	20 %		

Spaan- en vezelplaat

		totaal	spaanplaten	vezelplaten					
* 1000 m ³	productie	367	179	188					
	import	79	49	30					
	export	1.432	367	1.065					
	verbruik	0	0	0					
* milj US\$	import	17	10	7					
	export	288	58	230					
zelfvoorzieningsgraad			-	-					
herkomst import				bestemming export					
		spaanplaten		vezelplaten		spaanplaten		vezelplaten	
Thailand	34 %	Indonesië	24 %	China	28 %	China	35 %		
Italië	21 %	Australië	24 %	Korea	24 %	Japan	13 %		
Indonesië	21 %	China	14 %	Vietnam	18 %	Saoedie-Arabië	8 %		
België	19 %	Thailand	7 %	Indonesië	14 %	Ver. Arab. Em.	6 %		
<i>Nederland</i>	0,6 %	Nw. Zeeland	7 %	rest	16 %	Korea	6 %		
rest	4 %	Brazilië	5 %			<i>Nederland</i>	0,04 %		
		<i>Nederland</i>	0,2 %			rest	32 %		
		rest	19 %						

Pulp, papier en karton					
		pulp	oud papier	papier en karton	
* 1000 ton	productie	123	102	851	
	import	61	238	1.013	
	export	0	8	139	
	verbruik	184	332	1.725	
* milj US\$	import	36	34	701	
	export	0	1	87	
zelfvoorzieningsgraad		67 %	31 %	49 %	
		herkomst import		bestemming export	
		pulp	papier en karton	papier en karton	
Ver. Staten	57 %	Indonesie	26 %	Singapore	30 %
Chili	12 %	Japan	14 %	China	25 %
Nw. Zeeland	9 %	Finland	10 %	Egypte	8 %
Thailand	9 %	Thailand	8 %	Filippijnen	7 %
Canada	6 %	Ver. Staten	6 %	<i>Nederland</i>	0,03 %
<i>Nederland</i>	0,1 %	<i>Nederland</i>	2 %	rest	30 %
rest	7 %	rest	34 %		